

EL

MAGAZÍN

Núm. 275

Divendres, 5 de maig de 2023

ECONOMIA ■

Algunes marques són una mostra d'èxit, però també poden ser una condemna

MÚSICA ■

Sara Roy crea l'himne de l'Embotona't Festival

ALBERT LLIMÓS

FERRAN TORRENT

"Avui prima l'individualisme"

ENTREVISTA

FERRAN TORRENT

“De vegades és el context històric el que mana, i el que determina el nostre destí”

A ‘Memòries de mi mateix’ (Columna Ed.) hi apareixen dos personatges coneguts: el Mític Regino, falsificador d’art, i Marc Sendra, periodista. Tots dos formaven part del paisatge literari de Ferran Torrent (Sedaví, 1951), que reula ara en el temps fins a la joventut del primer. El relat es mou entre l’any 1968, quan tres joves fan una pintada contra el règim, i el 2019, quan un reporter remou una història on es barregen la lluita antifranquista i el saqueig d’art dels nazis.

Text: N. Peix / J. Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

En contra del que pugui semblar, aquest no és un llibre de memòries sinó una novel·la. Per què va escollir aquest títol?

Sí que és un llibre de memòries, però no són les meves, sinó les del falsificador Mític Regino. Tenia primer un altre títol, però em semblava massa formal i buscava alguna cosa que s’adira també amb la novel·la. Aquesta té estratègies noves, que no havia practicat mai. I pensava que un títol diguem que una mica *estrany* aniria bé per a la novel·la. Volia que hi apareguera la paraula *memòria*, però l’al·literació amb la *m* de *memòria de mi mateix* va sortir de forma no buscada. Vaig trobar que ara el que buscava, una mica estrany, també amb una mica de confusió. Però llegint la contraportada ja queda clar, que no és autobiogràfic.

Se l’ha trobada, aquesta confusió?

Al principi, sí. Hi havia gent que m’ho preguntava. Però la confirmació que el títol era bo va ser quan l’editora em va dir que no li agradava. Si no els agradava a ells, que busquen sempre títols més comercials i fàcils, havia d’estar bé. I en el fons, pense que els títols sempre estan bé perquè la gent s’hi acaba acostumant.

S'ho ha plantejat mai, o li ho han proposat, de fer un llibre de memòries pròpies?

M'ho pregunten, sobretot des que estic en una edat en què se suposa que ja pots escriure les memòries, però ara per ara no en tinc cap intenció. Les memòries d'un autor sempre atempten contra les d'altres persones, contra la seva intimitat. I jo, a *Gràcies per la propina* o *La vida en l'abisme* hi abocava molta memòria meva. Probablement hi hauria parts que ja estan escrites.

En realitat, *Memòries de mi mateix* haurien pogut ser dues novel·les?

I tres, perquè té finals oberts. Jo tanque finals que són imprescindibles de tancar en una novel·la, però n'hi ha d'oberts en què no hi ha aquesta necessitat. Cap al final hi ha un capítol llarg ("Parla Mític") en què l'autor li dona al falsificador la possibilitat de contar un poc la seva vida en primera persona, i això podria ser una altra novel·la dins la novel·la.

Van néixer, però, com a històries independents?

No, però aquesta novel·la té una anècdota, i és la següent. La vaig començar poc abans de la pandèmia i quan vingué, vaig parar. Vaig pensar que no sabíem com s'acabaria... i si s'acabava tot, per què he de treballar, no? Tenia uns 50 fulls escrits, de l'any 1968. Però quan hi vaig tornar al cap d'un temps, no m'agradava allò que havia escrit. I li vaig comentar a un periodista amic meu, Víctor Maceda de la revista *El Temps*. Em va demanar que l'hi passés, i mentrestant vaig començar una altra novel·la, la part que passa l'any 2019 i que està narrada en primera persona. Al cap d'uns quinze dies, em va trucar i em va dir que estava molt bé el que havia llegit... i jo vaig entrar en dubtes.

I la solució era fusionar les dues èpoques?

A través del falsificador. L'any 1968 és jove i l'any 2019... ja no tan jove. Ell és el que les uneix.

Dues èpoques molt diferents. Què ha volgut posar de relleu? Des de l'antifranquisme inicial al moment actual?

Socialment i políticament, molt diferents. L'any 1968 hi havia unanimitat en la política –una política clandestina– i en quin era l'objectiu. El 2019 no hi ha unanimitat. I no passa només al País Valencià, passa a Catalunya i a molts llocs. Tot és radicalment diferent, des de les formes de vida a l'ètica i la moral.

Per què són tan diferents?

Perquè avui prima l'individualisme, abans primava la solidaritat. Justament perquè hi havia un objectiu únic i les coses eren més senzilles en este aspecte. Difícil políticament però simple com a objectiu. Hui en dia ja veus que l'interès polític primer no són les persones sinó el partit, assumir el poder de la forma que siga. Abans no es pensava tant en el poder propi com a derrocar un poder que ja hi havia, el de la dictadura.

Hi ha una crítica a l'actual govern de la Generalitat valenciana?

Més que una crítica, hi ha una conya. En la política valenciana porten molts anys queixant-se del finançament, que Madrid no ens financia bé. Jo penso que quan portes tants anys, ja estàs vivint de la queixa. Si no pots arreglar-ho, rebel·la't o ves-te'n a casa, però no estigues més anys queixant-te.

La trama principal del relat té a veure amb la falsificació d'art. Per què l'atreu aquest tema?

Perquè em fascina, he llegit molt sobre la falsificació. Barreja també l'espòli nazi, la lluita antifranquista... Però la fascinació de les falsificacions és que tu puguis estar mirant un quadre que t'entusiasta, d'un determinat artista i vingui algú per darrere i et digui: "Però si això ho he fet jo." Només per aquest motiu la teva percepció ja canviaria. Quina diferència hi ha entre un i altre? Que el falsificat ha robat la idea, però tota la resta –el que en podem dir l'*artesanía* del quadre– pot ser la mateixa. Fins i tot millorar l'autèntic. I vaig llegir, per exemple, que si falsifiques un quadre que està en una casa on hi ha molta vida social, haurà de passar un temps en una habitació on es fumi, on hi hagi colònies... perquè la tela es xope de la vida de l'original.

“Cada vegada hi ha més normes, i a mi em molesten molt. Perquè quan es posen tantes normes és que l'educació ha fallat. Quan passa això, és quan calen prohibicions”

També parla del destí...

El destí, quan comença la novel·la. Perquè són tres joves treballadors que fan una pintada a la façana del cementiri, perquè l'endemà és el soterrar de l'alcalde. I una cosa tan banal com és aquesta pintada acaba essent una tragèdia. I després hi ha el destí del falsificador: el que pretén de jove és ser un *playboy*, fer-se milionari. Però ensopega amb dues coses. Una, que son pare –que és un home malalt– li demana que ajude la clandestinitat a falsificar documents. I l'altra, que a l'hora d'intercanviar quadres ensopega amb l'espòli de l'art que van fer els nazis. No és una persona amb ideals polítics, però humanament no té més remei que ajudar també en això. La lliçó quina és? Que moltes vegades la nostra individualitat se dilueix en els contextos històrics en què ens toca viure. De vegades, el context històric determina el nostre destí.

Per què ha volgut recuperar un personatge que ja venia d'altres novel·les seves com és Mític Regino, el falsificador?

Perquè no havia tingut mai protagonisme, sempre havia estat un secundari. Però havia d'esperar el moment que tinguera una novel·la interessant, per a mi i espero que per al públic. En el sentit que era algú de la tropa amb la qual he treballat en les últimes novel·les però no tenia un passat. I volia donar-li aquest passat com a un dels millors falsificadors

del món.

En la novel·la hi té un paper important l'amistat. Què significa per a Ferran Torrent l'amistat?

És molt important per a mi. I la solidaritat, també. Jo no miro la gent ideològicament, excepte que siga gent molt intolerant, que no m'interessin. L'amistat és millor que la família, perquè en la família tu caus en un lloc determinat i pots tenir sort o no tenir-ne. Però l'amistat és voluntària, ningú t'hi obliga. També els amors són voluntaris però per les raons que siga, s'acaben. En canvi, d'amistats gairebé tots en tenim des que érem adolescents. Duren molt.

Amistat que es barreja amb situacions de delinqüència...

Jo els tracto com a *outsiders*, gent que va contra les normes, o que no en té... o que són les seves normes pròpies. Jo no soc cap delinqüent, però també he tingut normes pròpies: al treballar de forma autònoma, et poses tu mateix els horaris i treballes quan vols. D'alguna manera, això ja és ser un *anti-norma*, no? Cada vegada n'hi ha més, de normes, i a mi em molesten molt. Perquè quan se'n posen tantes, vol dir que l'educació ha fallat. Si ha passat això, és quan calen moltes prohibicions.

Es normativitza massa?

Sí. A mi em sembla molt bé, per exemple, que no es fumi en els locals, no tinc per què empassar-me el fum dels altres. Ara bé, et van dient "no fumis, no fumis"... i la gent ja sap per què no ha de fer-ho. Si vol fumar no cal matxacar-los. I contínuament t'estan recordant que no has de fer això o no has de fer lo altre... Si eduquen a la gent en el benestar de la salut o en què no anem de pressa amb el cotxe, no cal insistir.

L'humor i la sàtira són marca de la casa en Ferran Torrent. L'humor es té o s'ha de treballar?

En el meu cas, ho tinc. No sabia viure sense l'humor. Fins i tot quan he tingut problemes grossos, és quan m'he dit a mi mateix que he de treure la meua ironia. La novel·la tracta fins i tot amb una certa ironia el tema de l'Alzheimer, que el conec bé perquè primer la meua àvia materna i després la meua mare hi van passar, i ara és la meua germana. Ella és molt valenta, té molt d'humor, és conscient encara i és ella mateixa la que ho practica. Crec que és imprescindible, l'humor. Billy Wilder va fer *Primera plana*, que és una gran pel·lícula d'humor, sobre una tragèdia.

Per tant, i en aquest debat que és tan actual, creu que es pot fer humor de tot?

Diria que sí, sempre que aquell que el fa admeti que a ell mateix li puguin fer humor de tota classe. En l'àmbit de les creences, no s'atempta contra la d'un altre... perquè hi ha creences però també molts descreguts! Si jo tinguera una creença, no em sabria greu que en feren conya. L'únic que jo espere és que facin bon humor. I és molt difícil. Admire la gent que fa bon humor cada dia o cada setmana, és difícil treure-li punta a l'actualitat.

La pintada amb què comença la novel·la porta a una discussió ortogràfica: si ha de ser *visca* o *vixca*... Com veu la situació de la llengua al País Valencià, i al Principat?

Sobre el País Valencià, sempre faig la mateixa broma: en el franquisme estàvem morts i ara som moribunds. És a dir, que hem avançat. Ara mateix hi ha molts autors publicant, hi ha molts grups fent música... però per a mi el problema, tant al País Valencià com a Catalunya, és l'ús públic de la llengua. És molt més important que s'use la llengua que no que hi hagi tants escriptors. Has de fer que la llengua tinga un valor per a la societat. Com s'ha de fer? Quan m'ho pregunteu els periodistes, acostumo a dir que vosaltres no m'ajudeu a mi a fer les novel·les... Veig poca política per a l'ús social de la llengua. Catalans, valencians o mallorquins hem de ser conscients que en la nostra llengua se pot fer de tot.

Amb més de vint novel·les, el podem considerar un autor prolífic?

Quan penses en altres, no ho soc tant. L'última novel·la era de 2019, o sigui que fa quatre anys. Al cap i a la fi, és la meua feina.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Quin model de ciutat?

Aquest és un concepte que ja es remena poc en la política actual. Com que, més que res, ara es tracta de fer espectacle i apel·lar al vot emocional, es fuig de qualsevol discussió amb una mica de calat sobre quin és el projecte de futur que es vol per a la ciutat que s'imagina. A les portes d'unes eleccions municipals, semblaria lògic de fer-ho. Hi ha una cosa molt important que no és espontània i no s'improvisa, que és el del planejament urbanístic, del qual en dependrà no només ni especialment el traçat dels carrers i les densitats, sinó la conformació del teixit urbà, els seus usos, la barreja o no de funcions i grups socials, el grau d'amabilitat o de duresa de l'espai públic, la mobilitat o la disponibilitat de serveis.

És diferent entendre la ciutat com un ecosistema complex al servei de la gent i les seves necessitats o bé un lloc amb multitud de solars amb els que especular. Com s'orienta i el paper que es dona al comerç resulta molt indicatiu. Apostar per les grans superfícies perimetrals a les ciutats, facilitar la proliferació de polígons comercials té poc a veure amb fer ciutat, més aviat és buidar-les de contingut i activitat tot destruint de pas el teixit urbà central sobre el qual el comerç de proximitat pivotava. Significa decidir per a una economia de grans marques de distribució, que operen en el *low cost* o ho aparenten i que actuen contra els productes de proximitat i del territori, a més de menystenir la qualitat i rebentar les ciutats. És apostar per una economia amb ocupació de baixa qualitat, amb salaris misèrrims i per

destruir l'aspecte ocupacional i vivencial del comerç i els serveis a prop, cosa que solia contribuir a generar importants espais de sociabilitat. Els ajuntaments, sense pensar gaire en els efectes, donen llicències d'obertura dels nous establiments perquè viuen de les taxes que cobren, de l'impost d'activitats econòmiques o, senzillament, perquè els agrada fer la genuflexió davant dels poderosos. El resultat, ciutats buides d'activitat, sense la sobreposició d'usos que les dinamitzaven, que tan

Quan tanca el comerç, com també els serveis o els cinemes, s'imposa la deixadesa, s'hi mor la vida i els carrers esdevenen més insegurs

rica i variada han fet la vida a les ciutats mediterrànies.

Certament, que també la proliferació del comerç *on line* ha fet molt per destruir les xarxes comercials de les nostres poblacions, però encara més una política urbanística de la qual el millor que se'n pot dir és que es fa sense pensar. Quan tanca el comerç dels nostres carrers, com també els serveis o els cinemes, no només proliferen els baixos en lloguer, venda o traspàs. S'imposa la deixadesa, s'hi mor la vida i esdevenen més insegurs els carrers. Com en el

model anglosaxó, se'ns fa mudar cap a la cultura del cotxe amb el qual ens desplaçem als multicinemes perifèrics, als súpèrs, hípers, comerços de tot a 100 que converteixen els nostres entorns urbans en cada vegada més idèntics, intercanviables i, sobretot, més ostentament lletjos. A les ciutats que feien de capitalitat d'un entorn ampli, els compradors i visitants habituals ja no hi entren, i les queden en les nombroses cafeteries i llocs de menjar escombraries que proliferen en aquests polígons postindustrials i dedicats bàsicament al comerç i a activitats d'entreteniment.

Els centres urbans, històrics, van quedant en el millor dels casos com un pessebre arquitectònic i urbanístic per a gaudi de turistes i amb uns pocs negocis de baixa qualitat destinats als passavolants. Els centres de les ciutats, sobretot si tenen vestigis del passat d'una certa categoria, se'ls ha convertit en parcs temàtics o d'atraccions per a visitants no gaire exigents, però deixen de conformar una ciutat real, vital. Sap greu quan al voltant d'unes eleccions se'ns parla de manera abstracta i força cínic que es protegirà el comerç de proximitat com si fos una prioritat quan, amb la política urbanística s'està fent, *de facto*, tot el contrari. Ens prenen per gent molt simple. Hi ha honroses excepcions de ciutats i de projectes polítics concrets, però són una minoria. Política municipal, és sobretot i fonamentalment urbanisme, entès aquest en sentit ampli i complert. I si hi ha alguna cosa rigorosament política –i ideològica–, aquesta és l'urbanisme.

Ares Escrivà Cruells

TRES VOLTES REBEL

Jo més

Una tos nerviosa ressonava al replà de l'escala. Arribava l'ascensor i la mare tancava amb cura la porta de casa. El pare marxava a la feina i jo aclucava els ulls una estoneta més. Aquests sorolls eren el meu rellotge fins i tot abans que en sabés llegir les agulles. També quan, de nit, provava de mantenir-me desperta esperant el petó sigil·lós a les fosques que no sempre enxampava però que sempre hi va ser. Recordo el goig de desvetllar-me i endevinar que era diumenge. Escoltant el silenci per assegurar la sorpresa, arrencava a córrer i saltava sobre el llit de matrimoni. Festa grossa era estar junts. De seguida vaig aprendre a aprofitar les hores compartides i a treure'n suc. Al futbol, a passejar, a l'oficina..., sempre a punt per anar on el pare digués que podia acompanyar-lo i esgarrapar-li temps. Com més, millor.

Perquè aquest home ha conjugat i con juga qualsevol forma possible del verb *treballar*. I això, ho sé, comporta renúncies inevitables que ara, a voltes, li saben greu. Com que, al contrari que el seu, el meu got és eternament mig ple, guardo ben fresc a la memòria el gaudi de les

No diu gaire que m'estima però jo juraria que és molt

presències i cap retret per les absències. Segurament perquè, ho confesso, em costa dir-li que no. Ningú ho pensaria sentint les nostres discussions. Tossuda com ell, li porto la contrària i em planto, però aconsegueix fer-me cedir. Per ell he

fet quaderns extra de vacances que no necessitava i diaris de viatges que no he rellegit. Per ell vaig afegir Empresarials a les opcions de carrera sabent que mai seria la meua elecció. Ara té una filla periodista i feminista que no crec que somiés, que opina del que li sembla, que el fa riure sense ganes i que no sempre li cau bé. Però, saben què? Quan passa alguna cosa, encara recorro al pare. Perquè, com la nena de l'anunci que només reconeixeran els *boomers*, mantinc la fe cega que ho arreglarà tot, tot i tot. És de la quinta de Springsteen i, tot i que mai pujaria a un escenari, té el meu aplaudiment. Per l'esforç, per la persistència, per la tendresa que amaga, pels petons que escatima amb la picardia de qui li fer-los i perquè fa anys. Pocs dels que li desitjo. No diu gaire que m'estima però juraria que és molt. Jo més.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Pere Martí i Bertran

Cançons per a nadons

La periodista i escriptora Núria Casas (Badalona, 1987) recull, en un volum molt ben editat i il·lustrat, un conjunt de 36 cançons per als més petits, pensat bàsicament per a pares novells, però també per a avis, educadors... De reculls de cançons infantils, com la mateixa Núria deixa clar, n'hi ha hagut i n'hi haurà, perquè sempre s'ha cantat als infants. L'originalitat de la proposta rau en la varietat de la tria, però sobretot en els complements que ofereix a l'adult, que és qui les farà servir, perquè a més de la lletra, que no hi podia faltar, hi afegeix la partitura, el moment més apropiat per fer-la servir, l'origen de la cançó i una sèrie de recursos a l'hora de cantar-la.

Les cançons són majoritàriament "de la tradició popular catalana", però també n'hi trobem de franceses i alguna d'anglosaxona; totes, però, adaptades al català. N'hi ha de totes les èpoques i de totes les mides, i d'unes quantes ens en dona versions, amb variants d'arreu dels Països Catalans. La varietat també la trobem en els comentaris que fa de cada cançó, ja que sovint hi explica anècdotes diverses i interessants, per als adults naturalment. Un bon exemple el trobem a "Cinc pometes té el pomer", ja que hi repassa el pes que ha tingut en els grups de folk, la importància de la poma en la cultura occidental i fins i tot ens recorda que el col·lectiu "Ofèlia Dracs" la va utilitzar com a títol d'un dels seus llibres, concretament un de literatura eròtica (p. 124). Com he apuntat, les cançons s'agrupen, de dues en dues, segons el moment més apropiat per a cantar-les: dormir, alletar, banyar, anar amb cotxe, passejar... I a més cadascuna té un apartat, "Recursos", en què l'autora fa una sèrie de suggeriments, força subjectius, com ella mateixa reconeix, sobre

la possible posició del nen a l'hora de cantar-la, la millor edat perquè en gaudeixi o en tregui profit, la importància de la creació de rutines, a la qual pot ajudar una cançó determinada...

Les il·lustracions de Kim Amate són molt encertades, i agradaran a la majoria d'infants i adults. Hi predominen els animals (n'hi ha una trentena), de vegades personificats i sovint sense estar relacionats amb la cançó: guineus, ossets, esquiroles, conillets, gossos, elefants, cabirols...

Un bon llibre que pot ser una bona alternativa a la típica peça de roba o joguina que tant es regalen arran del naixement d'un nadó.

UNA CANÇÓ PER A CADA OCASIÓ

Autora: Núria Casas

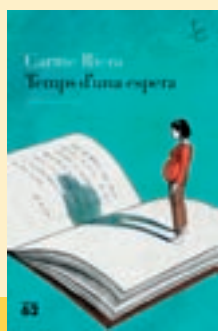
Il·lustrador: Kim Amate

Editorial: Estrella Polar (Grup 62)

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2022

Nombre de pàgines: 192

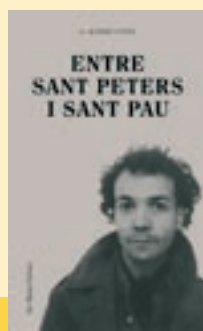
NOVETATS EDITORIALS

'Temps d'una espera'

Carme Riera
Ed. 62

No és moment de gaires novetats, després de Sant Jordi. Però sí de reedicions interessants, com per exemple aquesta d'un llibre escrit aviat farà 37 que s'anticipava al feminisme tal com el coneixem. Carme Riera va fer un diari de maternitat quan estava embarassada de la seva filla. Cada dia, durant els nou mesos, amb reflexions sobre maternitat i feminitat que avui són vàlides.

'Entre Sant Peters i Sant Pau'

A. Munné-Jordà / Males Herbes

Males Herbes també recupera un text. En aquest cas, una novel·la que va ser finalista del Sant Jordi de 1995, injustament oblidada. El protagonista és un noi del Raval, a Barcelona, amb un pare excombatent de la División Azul però catalanista i permanentment esporuguit en els anys de la dictadura. Quan el jove va prenent consciència política, el passat serà motiu d'enfrontament.

'La propietat'

Rutu Modan
Ed. Finestres

La novel·la gràfica compta cada vegada amb més adeptes. I no és estrany, amb la qualitat d'alguns dels seus títols. Com aquest de la israeliana Rutu Modan, guanyador del premi Eisner. Una història d'àvia i neta, ambientada a Polònia, amb el rerefons de la recuperació d'una propietat confiscada pels nazis. I que parla de la complexitat de les relacions amb l'Holocaust de fons.

'Eurovisió'

Jordi Ramos
Columna

És innegable que Eurovisió ha viscut una extraordinària revifalla en l'interès que desperta. I potser no sabem que Catalunya és el lloc d'Europa amb més *eurofans* per metre quadrat. Molts catalans hi han participat, encara que no ho hagin pogut fer representant a Catalunya (Chanel, la darrera). Totes les històries d'Eurovisió caben en aquest llibre, escrit pel periodista que més sap del concurs.

'Contes complets'

Beatrix Potter
Beascoa

L'escriptora anglesa Beatrix Potter (1866-1943) és una de les autores clàssiques de literatura infantil, coneguda sobretot pel personatge de Pere el Conillet. Aquest volum reneix amb 23 relats i poemes de l'autora, presentats de manera molt acurada, en el mateix ordre amb què van ser publicats en el seu moment i fins i tot amb els mateixos dibuixos. Un llibre dels que no es faran mai vells.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

275

 CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL D'OSONA

Maria Dolors Orriols i Monset

Maria Dolors Orriols (Vic, 1914 - Barcelona, 2008) va ser una escriptora, editora, traductora i activista cultural catalana.

Orriols va néixer al número 9 de la plaça Major de Vic, a can Merino, en el si d'una família catòlica, liberal i catalanista. De ben jove, es casà i es traslladà a Barcelona, on naixeria el seu primer i únic fill.

Des de petita, Orriols sempre s'havia sentit atreta per l'art i la literatura, però no seria fins al 1937 que emprendria la seva carrera literària. El 1949 va publicar el recull de contes *Cavalcades*; el 1950, la novel·la *Retorn a la vall*, i un any més tard, un altre recull, *Reflexos*.

El 1952, edita la revista *Aplec* (1952), que fou frustrada per les autoritats franquistes. El 1947 fa el primer viatge a París i, allà, s'introdueix en els cercles intel·lectuals dels cafès parisencs. Més tard, als anys setanta, torna a la capital francesa, on fa llargues estades per escriure.

El 1990, finalment, veu la llum la seva novel·la *El riu i els inconscients* (1990), escrita als anys cinquanta, la seva obra mestra. Es tracta de la primera novel·la en català que descriu l'experiència de la guerra i la postguerra. En aquesta, el riu Gurri, amb la seva veu lírica i atàvica, acompanya el relat de les vivències sòrdides dels personatges, els "inconscients".

Recentment, la publicació de l'estudi *Maria Dolors Orriols, viure i escriure* (Eumo, 2019), de Montserrat Bacardí, ha impulsat la reedició i la divulgació contemporània de la seva obra, i el fet que, el passat 2022, l'escriptora fos la tercera dona en rebre la distinció de vigatana il·lustre.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

El semiheroï discret

Massa sovint tendim a admirar ídols amb peus de fang. Persones que ens entren a casa a través de l'aparell de televisió, i que tenen un verb extremadament fàcil, una habilitat a l'hora de somriure i mostrar-nos com brillen els seus maxil·lars, o bé que s'escapen del defensa rival a la velocitat de la llum per introduir amb una facilitat insultant la pilota dins d'una porteria o una cistella. Qualsevol que hagi estat en un col·lectiu sap que la bondat humana és transversal, de la mateixa forma que ho és el cretinisme. El líder dels Ilegales, Jorge Martínez, canta des de 1982 que "en todas partes hay gente idiota" a la cançó *Yo soy quien espía los juegos de los niños*. Cap frase resumeix millor la condició humana.

Fa unes setmanes el jugador de futbol Bojan Krkic va anunciar que deixava l'ofici amb només 32 anys. La seva irrupció al FC Barcelona de Frank Rijkaard la temporada 2007-08 va ser fulgurant, i durant la segona de Guardiola va ser fins i tot decisiu per guanyar la Lliga. Però mentre el millor entrenador que ha tingut mai el club s'omplia la boca amb la paraula *humilitat* que mai vaig acabar-me d'empassar del tot, Bojan era cada cop més apartat dels onzes titulars, i fins i tot va fer la sensació que ni tècnic ni alguns companys s'havien acabat de portar bé amb ell. En el moment de la retirada

no han estat pocs els periodistes que l'han definit sobretot com a "bona persona", un qualificatiu que personalment em costa molt d'aplicar. En aquest cas, però, ho sembla.

La història del futbol està plena de secundaris que sovint passen desapercebuts, però que per alguna raó em criden l'atenció. Des

del moment que juguen en un club de dimensió mundial aquest paper secundari es dilueix a base de minuts d'exposició mediàtica i sous desproporcionats. Però no cal anar massa enrere per trobar un Oleguer Presas, un Henrik Larsen o un Juan Carlos Rodríguez Moreno. Tots tres han guanyat la Copa d'Europa amb el Barça, des d'un segon pla de protagonisme no sempre senzill de trobar.

En el cas de Juan Carlos, només va estar a Catalunya durant tres anys, però en va tenir prou per endur-se aquelles tres lligues de l'època Cruyff i demostrar que era un lateral esquerre molt solvent, titular a Wembley en la final on es va derrotar la Samp. Juan Carlos havia nascut a Puente Castro (Lleó) i no tinc ni idea de si és una persona humil o no, però si més no de portes enfora semblava discret. I a més portava unes grenyes que més d'un *heavy metal* de l'època i aquells que donem importància a tenir una bona pelussera a sobre del crani sempre hem envejat.

Londres, 20 de maig de 1992.
Juan Carlos Rodríguez salta a la gespa de Wembley a l'onze titular de la primera Copa d'Europa del Barça.

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

THE KINKS 'Soap Opera' Rhino Records, 1975

Als anys seixanta estava de moda aquesta pregunta: "Tu de qui ets, dels Beatles o dels Rolling Stones?" I molts opinaven que la resposta correcta era: "Dels Kinks". La majoria de discos dels Kinks d'aquella dècada són obres mestres, però a mitjan anys setanta van tenir molt mala premsa, una mica per la dèria del líder i compositor, Ray Davies, de fer discos conceptuals, amb un argument. I *Soap Opera* va ser el més vilipendiat. No sé per què; jo el trobo encantador. L'argument va d'una estrella de rock que es canvia la personalitat amb un home normal, anodí, casat, amb fills i que treballa en una oficina de 9 a 5. I per explicar aquesta història, 12 cançons, la majoria amb una melodia preciosa. I les guitarres dels Kinks. I a sobre, Davies demostra que era un gran cantant amb una veu que podia fer de tot. La cançó que m'arriba a emocionar per maca és "Ordinary People", amb un diàleg divertit pel mig entre Davies i Pamela Travis, artista convidada. La més famosa, però, és "Holiday Romance", amb unes cordes sublimes. Dues de pausades, com "Nine to Five" i "Underneath the Neon Sign", hi posen el toc melancòlic. "Duck on the Wall" és pur rock and roll. I tot s'acaba amb "You Can't Stop the Music", i els Kinks tenen raó: no pots aturar la música. El disc, en el seu moment es va representar a Anglaterra com una peça teatral cantada, amb Ray Davies de protagonista.

NOTES

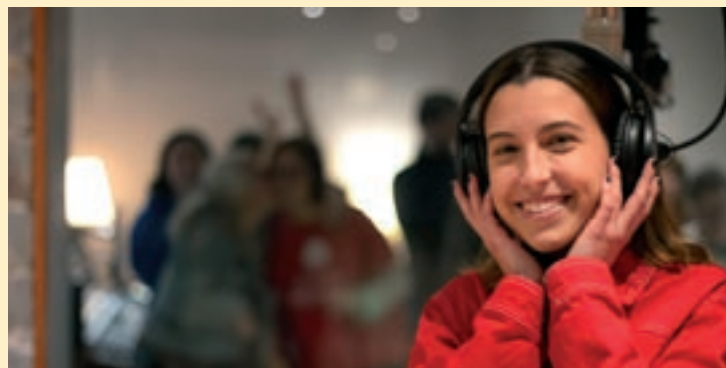
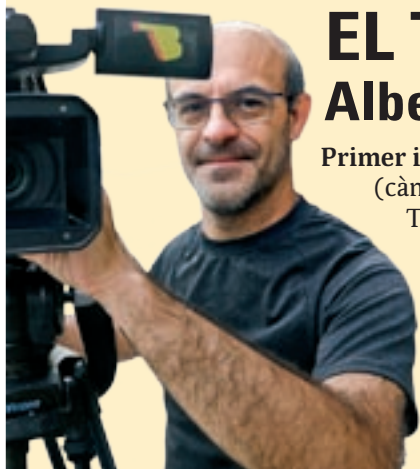
Sara Roy crea l'himne de l'Embotona't Festival

L'11 de juny es farà al Poble Espanyol de Barcelona el primer festival solidari i inclou Embotona't, organitzat per la Fundació Aspasim, que vetlla per a les persones amb discapacitat intel·lectual greu. La idea va sorgir del taller ocupacional de l'entitat, El Botó Màgic, una companyia de contacontes per a infants formada per persones amb discapacitat intel·lectual que des de 2016 ha fet més de 300 actuacions a escoles, biblioteques i centres cívics d'arreu de Catalunya. I per anar fent bullir l'olla, fa uns dies van presentar *Tocar el cel*, una cançó feta per la cantautora Sara Roy (ex-Macedònia) que ja és l'himne oficial de l'Embotona't Festival. La peça està carregada de positivisme i pretén donar visibilitat a les situacions viscudes amb l'associació i alhora tocar el cor i fer arribar el missatge fent més visibles les problemàtiques dels infants amb discapacitats. Roy va tenir clar que tots els components d'El Botó Màgic havien de ser a la gravació i per això els va convidar a l'estudi, on criatures, famílies i monitors canten la tornada. La cançó, de la qual també se n'ha fet un videoclip, ja està disponible a les xarxes i es podrà escoltar

EL TEST Albert Bagué

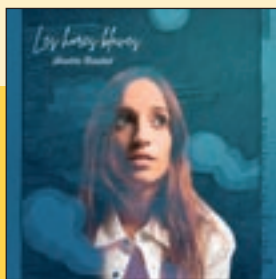
Primer instrument que vas aprendre a tocar? Una Hitachi VMC-52E (càmera de vídeo) que ja en el seu moment, el 1990, tenia el botó Timelapse. **Primer grup del qual vas formar part?** La coral Xicalla del barri de Santa Anna de Vic. **Primer disc que et vas comprar?** Això és TV3! Ai, me'l van regalar. **Quants discos tens?** Vinils, pocs; cassetts, molts, i CD, molts! **Salva'n tres.** *Mercat del Ram*, de Font Sellabona; *No Limits*, de 2Unlimited, i *Jocs d'amagat*, de Cris Juanico. **Grups (o músics) de capçalera.** Sau i Shakira, que no van arribar a tocar junts el *Boig per tu*. **Un concert (com a públic) per recordar.** No oblidaré mai l'actuació de Double You al Roc34 de Vic.

en directe l'11 de juny juntament amb les actuacions musicals de Dàmaris Gelabert, Xiula, Reggae per Xics o Clams, a més d'altres propostes culturals com les d'El Botó Màgic amb la col·laboració de la mateixa Sara Roy i en Mic del Super3. El compte enrere per al primer Embotona't ja ha començat.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

IVETTE NADAL 'Les hores blaves'

Arriba el cinquè disc en solitari de la granolleri-na Ivette Nadal, una cantautora i poeta que amb *Les hores blaves* enceta nova etapa estrenant també nou segell discogràfic (Picap). Després d'haver treballat últimament amb Pascal Comelade, Nadal torna sola però molt ben acompanyada. Al tema que enceta el disc, per exemple, "Cançó per tu", un dels millors de l'àlbum, canta al costat del seu bon amic Manolo García. Nadal, per primera vegada, també interpreta un parell de peces en castellà, "Olivo fértil" i "Mereces un amor".

SENYOR PEIX 'De la cabeza hasta los pies'

Senyor Peix és un grup d'essència alegre i festiva que va néixer el 2016 a Malgrat de Mar. Van treure un primer disc i al cap de poc, coincidint amb la pandèmia, van fer una aturada de gairebé dos anys. Ara tornen amb un segon treball i canvis importants a la formació i l'estil, una fusió entre mestissatge i música llatina passant pel reggae i els ritmes jamaicans. Entre els 12 talls del nou treball destaquen "Rumba de primavera", amb la col·laboració de Joan Garriga i Carles Belda, i "Encenent fogueres", amb la veu de Marta Casas. Festa, sentiment i rebel·lia.

SUASI 'Peces d'antiquari'

Pep Suasi és un músic mallorquí conegut per haver liderat Fora Des Sembrat. El 2009, però, la banda va plegar i Suasi va començar a fer bolos en solitari i alguns enregistraments. Després d'uns temps d'ostracisme, el 2018 va tornar amb *Equilibrista emocional* i dos anys després va seguir amb *Que triomfi l'amor*. I ara torna amb *Peces d'antiquari*, un àlbum amb vuit peces de sonoritats folk americanes, textures sintetitzades i lletres personals i quotidianes. Un bon i sincer disc de pop-rock produït pel guitarrista Marc Grasas (ex-Bars i ex-Els Pets).

ALEGRIA INTERIOR

Antoni Lacueva / antoni@mindfulness-barcelona.com

Cultivar una comprensió clara: discerniment!

Un dels beneficis de practicar l'atenció plena és que desenvolupes la capacitat de fer distincions sàvies tant en pensaments com en accions. Aquest és el pas que et permet respondre en lloc de reaccionar.

La reacció està condicionada, la resposta està guiada i aquesta reacció es posa de manifest quan la nostra vida funciona amb pilot automàtic. Fer per rutina i la nostra ment està a "un altre lloc".

La meditació anomenada Vipassana o meditació d'introspecció condueix a aquesta comprensió.

Aquesta pràctica particular es pot aprendre seguint uns passos:

- 1. Primer, aprenem a establir la ment enfocant-la en un sol objecte com la respiració.
- 2. Un cop la concentració és forta, aspecte que pot durar un temps a aconseguir o apropar-s'hi, permetem que l'atenció explori amb curiositat i amabilitat diferents fenòmens: sensacions corporals, sons i permetent també que la ment es mogui com vulgui mentre romans atent al que està fent, sense perdre't en els

teus pensaments. Per descomptat, et perds en pensaments, sentiments i sensacions corporals, una vegada i una altra, però cada vegada tornes a la consciència de la intenció del que estàs fent. Gradualment, la ment esdevé molt més estable.

- 3. Comences a desenvolupar la capacitat de la consciència sense elecció on tots els pensaments i sentiments es poden experimentar sense que la ment es contregui, i obtens una mostra de la llibertat interior que està disponible per a tu.

Quan mantens la teva ment desperta i estable d'aquesta manera, també ets capaç de veure't a tu mateix més clarament i sorgeixen diverses percepcions sobre tu mateix.

Hi ha una sensació de "veure les coses com són, més de veure-les com som".

També podem practicar amb una interessant combinació la meditació Vipassana i el hatha-ioga.

Funcionen bé junts perquè el hatha-ioga t'ajuda a connectar-te amb el moment actual a través d'una major consciència corporal, cosa que millora enormement l'experiència de la meditació, mentre que la pràctica de l'atenció plena aporta nous coneixements i significat a la teva pràctica del ioga.

Un dels beneficis que pot obtenir si la seva pràctica de hatha-ioga inclou l'element de l'atenció plena és la capacitat de començar a fer distincions sàvies tant pel que fa al pensament com al comportament.

Aquesta capacitat de fer distincions de vegades es denomina en la meditació Vipassana com a "visió clara" o "comprensió clara" o discerniment.

Aconseguir aquest accés a la claredat és molt important en prendre aquestes decisions difícils a la vida que confonen tant la ment que ja no saps el que realment t'importa.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 05-05-2023 al 11-05-2023

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Nova etapa a la feina per una reorganització de l'empresa o perquè comences a treballar a un altre lloc. Si t'enamores i no saps com dir-ho, pots optar per la via literària.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

La Lluna plena a Casa VII posa el focus en la parella i valora la vostra relació. Amb la tensió de Mart amb Júpiter podries deixar-te portar per la ira. Compta fins a 10.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Portes el fre de mà posat i algunes persones que et coneixen et veuen estrany. Sents que potser estàs madurant i prens nota dels errors del passat per no repetir-los.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

La Lluna plena connecta amb el teu costat profund i t'ajuda a entendre una experiència difícil. Estàs una mica confús en l'àmbit sentimental i cerques el moment per pensar-hi.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

En l'àmbit professional potser t'has acomodat una mica i t'hauries de posar al dia. Si tens parella és bon moment per mostrar-li el teu suport en un problema que està patint.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Moment de resoldre un problema entre germans i que ha estat focus de tensió per un temps. L'esport o les llargues caminades t'ajudaran a no rumiar tant i a descansar millor.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

El cos t'avisa perquè canviïs alguns hàbits, com ara la dieta. Si no et satisfà el sou/condicions laborals, no descartis cercar altres opcions. Tira de contactes del passat.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

La Lluna plena al teu signe pot activar emocions soterrades, tot allò que no volies gestionar. Si darrerament has començat un negoci, s'està movent i augmenta la clientela.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

A la feina potser has de tornar a un departament on ja havies treballat. T'assabentes que algú que es va portar molt malament amb tu està passant per problemes.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Si et sents una mica trist, t'anirà bé parlar de les teves emocions amb les persones adequades. Penses a tornar a viure on vas néixer o cercar un indret més tranquil.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Si passes per un moment difícil et sents més a prop dels amics que de la família i és amb ells amb qui comparteixes les teves pors. Interessants avenços al sector laboral.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

En el sector sentimental prens la iniciativa. Dones el primer pas i exposes el que estàs sentint. Una persona amiga t'ha fallat en un moment complicat i hi poses distància.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

MARQUES SENSE ETERNITAT

Hi ha marques que s'han guanyat, amb el pas del temps, l'apel·latiu d'icòniques, un concepte –d'altra banda– gastat per anys i anys de mal ús. Marques que han tingut la capacitat de convertir-se en un nom genèric. Es poden trobar exemples tan diversos com el pa Bimbo, el mocador de paper Kleenex o les carmanyoles de plàstic Tupperware. Aquesta última marca està d'actualitat perquè exemplifica fins a quin punt els èxits poden ser més o menys efímers, més o menys durables, però difícilment podran ser considerats eterns. D'exemples de marques amb posicions dominants que han acabat al fons d'un traster se'n poden trobar molts exemples (els més recents poden ser Nokia en telefonia mòbil), sovint a conseqüència de males estratègies empresarials, amb certes dosis de l'arrogància que confereix una situació de lideratge incontestable, i sobretot d'una escassa capacitat d'adaptació als canvis. La potència d'una marca que arriba al punt d'identificar el producte en general, com passa amb Tupperware (és freqüent que es parli de *tupper* o *tàper* quan s'identifica una carmanyola hermètica de plàstic), és una mostra d'èxit, però també pot arribar a ser una condemna.

Tupperware, la companyia que va popularitzar les carmanyoles de plàstic amb sistemes de tancament hermètics que preserven al màxim la qualitat dels aliments, va comunicar que estava al límit del tancament. Pot semblar que aquest producte hagi estat tota la vida en circulació, però la seva història és relativament recent. Fa 77 anys, Earl Tupper va revolucionar els sistemes d'emmagatzematge i transport d'àpats. A l'aixopluc de la popularització d'un producte com el plàstic, amb el qual el fundador de la companyia estava prou familiaritzat, es va idear un article que garantia el segellat al buit de manera més fiable que els sistemes en ceràmica o vidre. No sempre les novetats tenen una benvinguda immediata, i més enllà que el producte fos revolucionari i connectés amb els nous hàbits que s'obrien les classes mitjanes cal un detonant que propiciï el camí cap al lideratge. Tupperware s'associa, almenys per als que ja tenen [tenim] una edat, a les reuni-

ons en cases particulars en les quals en un ambient més distès, al voltant d'un cafè i unes pastetes, poder explicar les grandeses del producte a partir d'una veu que pugui resultar tan familiar com una veïna del barri (en aquella època la intendència de la llar era, sí, una qüestió de dones).

La revolució era el producte creat per Earl Tupper i la via de comercialització, en la qual va tenir la incidència decisiva Brownie Wise, que ja tenia experiència en aquesta modalitat de venda per a productes de neteja i que, en associació amb Tupperware, va estendre el model del que es podria anomenar màrqueting de berenar, amb un autèntic exèrcit de venedores a comissió que van portar per exemple a triplicar vendes en només un any. En una petita el·lipsi (en la qual hi ha un element rellevant, que és la venda de l'empresa a una multinacional, i també múltiples innovacions per adaptar el producte als gustos d'altres països i canvis socials com la popularització dels microones), s'arriba al moment actual. Les accions de l'empresa cauen en picat, amb descensos que arriben a ser del 75%, fins al punt que Tupperware reconeix públicament que el seu futur està en entredit, parla obertament d'acomiadaments i ha encarregat a una empresa especialitzada la localització d'inversors amb capacitat per corregir la permanent caiguda d'ingressos i de marges, a ritme de doble dígit interanual.

El mercat ha canviat des dels anys 50, 60 o 70. Tant per una qüestió d'hàbits de consum com per xarxes de distribució com, finalment, per la presència de nous operadors amb capacitat d'oferir un producte amb unes prestacions que, encara que puguin ser inferiors, són suficients per als compradors. Sobretot quan entra en joc la variable del preu. Entrats en la segona dècada del segle XXI, els berenars de màrqueting tenen una incidència molt menor que les recomanacions de l'efímer *influencer* de moda.

Tupperware té el futur compromès com, no fa gaires mesos, el tenia Duralex, una altra marca històrica amb presència a una infinitat d'armaris de cuina. El fabricant francès ja havia passat per dificultats, fins al punt de suspendre pagaments l'any 2020, salvada *in extremis* per inversors francesos. Els elevats costos energètics de 2022 van portar a un tancament temporal de les instal·lacions productives al sud de França. Ara, ha recuperat l'activitat, però la reconeguda marca es troba en un punt en el qual és més un record que una elecció de consum. Com Tupperware.

Tot i que costa extreure lliçons generals de casos tan concrets com els esmentats, com tants d'altres afectats pel canvi (tecnològic, com li va passar a les botigues Blockbuster o als rodets fotogràfics de Kodak o les càmeres Polaroid, o d'estratègies de mercat, o d'hàbits de consum, o una barreja de totes les circumstàncies), la barreja de l'arrogància de pensar que un producte és imbatible, de venda a grans conglomerats més atrets pel valor comercial de la marca que pels trets que veritablement la identificaven, una política empresarial excessivament optimista o, al contrari, excessivament conservadora... Són exemples que en el món empresarial no hi ha res immutable i que no estar preparat per als canvis que puguin produir-se pot portar al fracàs amb la mateixa facilitat que va arribar l'èxit. En temps com els actuals, marcats per la immediatesa, un dels primers factors que cal tenir presents és que el temps pot caure a sobre i esclafar projectes que, almenys en aparença, eren els més sòlids del mercat.

INDICADORS

Menys poder adquisitiu

Els salaris espanyols han estat dels que més poder adquisitiu han perdut arreu del món arran de la crisi derivada de la pandèmia de la covid-19 i agreujada per la invasió militar de Rússia a Ucraïna. Així ho indica un informe d'Oxfam Intermón segons el qual la caiguda dels sous dels treballadors de l'Estat va ser del 5,5% el 2022. De mitjana les retribucions espanyoles haurien baixat 1.523 euros anuals.

Alça relativa d'obra pública

La licitació d'obres públiques a Catalunya es va enfilars fins als 625,9 milions els tres primers mesos del 2023, un 15% més que el mateix període de 2022. Amb tot, ha caigut un 62,3% en comparació amb el trimestre anterior, quan es van licitar 1.661,2 milions. Les contractacions del món local cauen un 12% respecte al mateix període de l'any passat per la fi del cicle electoral.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret i Valls

'La mujer de Tchaikovsky'

De Kirill Serebrennikov

Finalment, arriba als cinemes la darrera proesa estètica del cineasta rus Kirill Serebrennikov, *La mujer de Tchaikovsky*, després de competir en el passat Festival de Canes. Serebrennikov ha participat quasi de forma ininterrompuda els darrers anys en la seva Secció Oficial o, també, en la secció paral·lela Una Certa Mirada, amb films com *El discipulo* (2016), *Leto* (2018) o *La fiebre de Petrov* (2021). Tot i el boicot a la cinematografia russa de part de la direcció del certamen francès, finalment es va valorar el tarannà crític i els films de denúncia d'aquest cineasta compromès i dissident del règim, amb episodis d'arrest domiciliari, i es va permetre

el seu concurs. *La mujer de Tchaikovsky* de Kirill Serebrennikov és una esplendorosa coproducció d'època, feta amb França i Suïssa, sobre la sacrificada i dissortada dona del compositor Txaikovski, Antonina Miliukova (Alyona Mikhailova). És la història d'una dona boja d'amor i de gran sensibilitat artística, però que és cruelment rebutjada pel genial músic, de sensibilitat homosexual. Una història dramàtica, convulsa i pertorbadora, rodada amb seqüències espaterrants, de gran bellesa i magnificència. Un melodrama complex, agosarat, sense por al risc i al desafiament, que ens depara, també, una actuació increïble de la seva protagonista.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Òpera al Teatre Auditori de Granollers, amb 'Il Trovatore'

'Il Trovatore', de Verdi. Orquestra Simfònica del Vallès i Cor Amics de l'Òpera de Sabadell. Teatre Auditori de Granollers. Diumenge, 7 de maig, 18.00h.

L'Orquestra Simfònica del Vallès i el Cor Amics de l'Òpera de Sabadell posen en escena *Il Trovatore* sota la direcció de Daniel Gil de Tejada. La trama de l'òpera es desenvolupa entre Biscaia i Aragó a principis del segle XV, i mostra emocions tan diverses com l'amor, l'odi, la venjança o la tendresa.

Joel Bardolet, amb l'OCV

'L'olorosa ascendent'. Sala Joaquim Maideu de L'Atlàntida, Vic. Diumenge, 7 de maig, 18.00h.

L'Orquestra de Cambra de Vic, amb dos convidats de luxe, el violinista Joel Bardolet i la ballarina Federica Porella, interpretaran dues peces del compositor anglès Vaughan Williams, i polifonies de J. Dowland i H. Purcell.

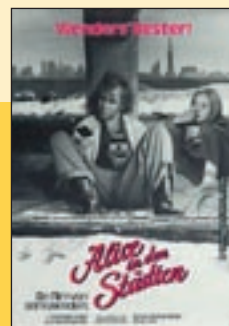
CINECLUB

'Els cinc diables'

França 2022. Dir.: Léa Mysius. Totes i tots tenim olors guardades al nostre cervell que ens transporten i que ens aboquen a records i sensacions del passat. Aquest poder al·legòric de l'olfacte adopta un sentit literal per a la Vicky. Quan la Vicky aconsegueix capturar-ne una d'adequada, és capaç de viatjar i intervenir en el passat, descobrint els secrets més foscos de la seva família. *Els cinc diables* és una pel·lícula fantàstica, suggerent, misteriosa i sorprenent, d'aquelles que ens agrada descobrir. Juga i navega entre diversos gèneres i temàtiques per construir un relat determinista sobre la recerca de la identitat i el pes acumulat de la culpa, però també sobre el perdó. Perquè, al final, no tot a la vida està sota el nostre control.

CINECLUB VIC
Dimarts 9 - 20h
VO en francès amb
subtítols en català
Espai ETC

'Alicia en las ciudades'

Alemanya 1974. Dir.: Wim Wenders. Drama, road movie. El periodista alemany Felix Winter recorre els Estats Units buscant temes per escriure un llibre, però com que ni tan sols aconsegueix començar-lo el seu editor cancel·la el contracte. Quan decideix tornar a Alemanya, coneix a l'aeroport de Nova York la Lisa i la seva filla de 9 anys. Per una vaga no hi ha vols directes a Alemanya, de manera que tots tres decideixen volar a Amsterdam. L'endemà al matí, Lisa desapareix i només deixa una nota demanant a Philip que porti Alice a Amsterdam, on ella diu que arribarà en el següent vol. En arribar a Amsterdam, esperen en va la Lisa. Comencen un viatge per trobar l'àvia de la nena.

AC GRANOLLERS
Dimarts 9 - 19h
Cicle Wim Wenders
Cinema Edison

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. La guardem pel sant del patró o la patrona, perquè la normal ja és cosa de cada dia (dos mots) / 2. Llengua semítica per declarar-se a la patrona dels impossibles. Duu el gibó tot rebregat, com que és orat... / 3. Capciró del dit. Amb aquestes qualsevol va ben empolainat. Una d'un / 4. Estaven pel sermó. Cosí del termòstat, el que està pres / 5. Sort que són amfibis, que si no durien una quantitat de pus... De les robes a l'urbs / 6. Anticip d'anticip. Dosificacions pensant en la competició / 7. Rebutat havent dinat. Gira tant a la dreta com a l'esquerra / 8. Universitat Catalana d'Intermig. Estranys mails parlant de religió. El franc / 9. Ocell que obeeix el cabró. Miri allà darrere / 10. Prou acalorada i sensual per ocultar un traïdor. Com a pedra és una conquesta / 11. Un i gràcies. Ella ens acusa d'això, quan diu que tots som iguals. Cincents i més gràcies / 12. Clau esguerrat per una mitja calúmnia. Psicosi abans de Hitchcock / 13. Ídem, però ara per taques blanques a les ungles. Existiu en tant que salari.

VERTICALS: 1. Cançó de l'enfadós lisboeta. Seguir aquests concerts és una qüestió d'oïda / 2. Principi d'embòlia. Foc en potència, però no pas a discreció. Fragment d'aeròlit / 3. Primer plat. Ha de rentar plats, ell, però sa germana petita encara pitjor / 4. Que antiquada, la manera d'avisar del xàfec. Quatre gats miolant a l'església / 5. Amics d'Intentar Lligar. No és negociació de la voluntat, ans voluntat de dir que no. A la vençuda va la tercera / 6. Tenen tares, els defectuosos. M'assec

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

a taula amb el meu nino en forma de saure / 7. Atzabeja amb regust de galeta i nom de sant. Enzims alliberadors / 8. Rauca passant del senyor Esteve. No pot ser un estrat, no ens hauria quedat tan apropiat. Punt àlgid d'una intuïció / 9. Sobrat de pes. És a la goma com a la llum el lucífer / 10. "Auxili, un tir!", i au, ja està pispat. És idèntic amb un altre que fa el pi / 11. Sempre posant condicions. El tot, el cosmos, en una ampolla de vodka. Sempre posant condicions / 12. Massa enginyosos per als tenors. Terreny de conreu passat per aigua.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: mitjana

		7	6					3
4								
8		1	2	7	3			
				5	6			2
	5						8	4
	6	4	3	9	8	5	7	
			8	6		2		7
		9			2			1
6	2							

Dificultat: molt fàcil

	4				5	3	7	
6	8	7	3			2		
5		3	2		7			4
	3	4	1	2	6	7	5	
			4	5			2	3
	6		7		9		4	8
	5		6		2			7
4				7	3	9	6	
	2			8	4	5		

QUADRE NUMÈRIC

4	+		-	3	8
+		-		+	
	-	8	+		-1
+		+		-	
9	-		+		4
18		5		4	

SOPA DE LLETRES

C	J	T	Q	D	F	O	C	B	Ç
J	V	E	C	N	U	S	O	Γ	A
C	A	M	H	E	Z	I	K	Q	L
S	E	P	N	H	R	G	E	L	G
P	A	S	R	A	M	A	L	A	C
T	L	C	N	Ú	V	O	L	V	E
Γ	N	I	I	P	O	N	F	A	I
V	T	O	J	U	K	N	N	I	W
Q	W	R	R	A	T	C	T	R	Z
D	K	Y	F	F	B	M	G	E	H

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Aire
- Boira
- Calamarsa
- Front
- Glaç
- Neu
- Núvol
- Pluja
- Temps
- Vent

SOLUCIONS

	4	5		18
4	1	6	-	9
			+	
-1	2	8	-	5
			+	
			-	
			+	
			7	4

C	J	T	Q	D	F	O	C	B	Ç
J	V	E	C	N	U	S	O	Γ	A
C	A	M	H	E	Z	I	K	Q	L
S	E	P	N	H	R	G	E	L	G
P	A	S	R	A	M	A	L	A	C
T	L	C	N	Ú	V	O	L	V	E
Γ	N	I	I	P	O	N	F	A	I
V	T	O	J	U	K	N	N	I	W
Q	W	R	R	A	T	C	T	R	Z
D	K	Y	F	F	B	M	G	E	H

6	1	2	7	4	9	3	5	8
7	8	9	5	3	2	6	1	4
3	4	5	8	6	1	2	9	7
2	6	4	3	9	8	5	7	1
9	5	3	1	2	7	8	4	6
1	7	8	4	5	6	9	2	3
8	9	1	2	7	3	4	6	5
4	3	6	9	1	5	7	8	2
5	2	7	6	8	4	1	3	9

Dificultat: mitjana

7	2	6	9	8	4	5	3	1
4	1	8	5	7	3	9	6	2
3	5	9	6	1	2	4	8	7
2	6	5	7	3	9	1	4	8
9	7	1	4	5	8	6	2	3
8	3	4	1	2	6	7	5	9
5	9	3	2	6	7	8	1	4
6	8	7	3	4	1	2	9	5
1	4	2	8	9	5	3	7	6

Dificultat: molt fàcil

1	F	E	S	T	A	G	R	O	S	A			
2	A	M	O	R	I	T	A	B	O	I	G		
3	D	O	L	A	I	N	E	S	U				
4	O	I	E	N									
5	G	R	A	N	O	T	S						
6	A	N	D	O	S	O	S	A	T	A			
7	U	C	I	G	A	L	O	T	O	R			
8	U	C	I	B	A	L	O						
9	S	I	B	O	O	C	I	T	A	L			
10	T	O	R	R	I	D	A	F	I	T	A		
11	I	E	G	O	I	S	T	E	S	D			
12	C	A	L	L	U	N	E	S	U	R	O	S	I
13	S	E	L	E	N	O	S	I	S	O	S	U	

EL **9** NOU

Necessites unes vacances?

8 DIES AG.26.2023 | OCT.07.2023 **CONSULTA L'ITINERARI**

DESTINACIÓ **LA PUGLIA**

PREU SUBSCRIPTORS **1.550€** + 75€ taxes
~~1.640€~~ + 75€ TAXES

Descobreix la nova Toscana. Viatja fins al taló de la bota d'Itàlia, entre el mar Jònic i l'Adriàtic.

Deixa't seduir pel paisatge, per l'exuberant arquitectura barroca, la cuina exquisida i la millor mozzarella del món.

Recollida en autocar per anar fins a l'aeroport, amb sortides de Vic i Granollers.

3 DIES JUN.03.2023 | SET.12.2023 **CONSULTA L'ITINERARI**

DESTINACIÓ **ALBI, CORDES I GAILLAC**

PREU SUBSCRIPTORS **545€**
~~575€~~

Fes una escapada a una de les ciutats més boniques de França, Albi, passeja, descobreix el Pont Vell i el Palau de la Berbie, on hi ha el museu Toulouse-Lautrec. Perde't pels carrerons de Cordes i les vinyes de Gaillac.

Sortida en autocar, amb recollida a Vic i Granollers.

Si ets subscriptor/a d'**EL 9 NOU** pots viatjar a preus especials!

Aprofita els descomptes que tens per ser subscriptor d'**EL 9 NOU**

Telèfon de reserves: 93 748 43 30
E-mail: info@promoviatges.cat

Amb la col·laboració de:
PROMOVIATGES